

การบัญชีเบื้องต้น

Basic Accounting

บันทึก ศรีสุวรรณ

90.-

การบัญชีเบื้องต้น

(Basic Accounting)

รหัส 30200-0001

รายวิชาปรับปรุงพื้นฐานวิชาชีพ
ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)
กระทรวงศึกษาธิการ

เรียบเรียงโดย
นันท์ ศรีสุวรรณ

การบัญชีเบื้องต้น

(Basic Accounting)

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

นันท์ ศรีสุวรรณ.

การบัญชีเบื้องต้น.-- กรุงเทพฯ : วังอักษร, 2563.
264 หน้า.

1. การบัญชี. I. ชื่อเรื่อง.

675

ISBN 978-616-495-125-9

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย...

วังอักษร

บริษัท วังอักษร จำกัด

69/3 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600

โทร. 0-2472-3293-5 โทรสาร 0-2891-0742 Mobile : 08-8585-1521

e-Mail : wangaksorn9@gmail.com

Facebook : สำนักพิมพ์ วังอักษร

<http://www.wangaksorn.com>

ID Line : @wangaksorn

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2563

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

โดยบริษัท วังอักษร จำกัด ห้ามนำส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ไปทำซ้ำ
ตัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ไม่ว่ารูปแบบใด ๆ นอกจากได้รับอนุญาต

เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าจากทางบริษัทฯ เท่านั้น

ชื่อและเครื่องหมายการค้าอื่น ๆ ที่อ้างอิงในหนังสือฉบับนี้

เป็นสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของแต่ละราย

โดยบริษัท วังอักษร จำกัด มิได้อ้างความเป็นเจ้าของแต่อย่างใด

คำนำ

วิชาการบัญชีเบื้องต้น รหัสวิชา 30200-0001 จัดอยู่ในรายวิชาปรับปรุงพื้นฐานวิชาชีพ ประเภทวิชา บริหารธุรกิจ **ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563** สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ผู้เขียนได้บริหารสาระการเรียนรู้แบ่งเป็น 10 บทเรียน การเรียนได้จัดแผนการจัดการเรียนรู้/แผนการสอนที่มุ่งเน้นฐานสมรรถนะ (Competency Based) และการบูรณาการ (Integrated) ตรงตามจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา คำอธิบายรายวิชา ในแต่ละบทเรียนมุ่งให้ความสำคัญส่วนที่เป็นความรู้ ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ ตัวอย่าง แบบฝึก ปฏิบัติ และคำถามเพื่อการทบทวนเพื่อฝึกทักษะประสบการณ์ เร่งพัฒนาบทบาทของผู้เรียนเป็นผู้จัดการ แสวงหาความรู้ (Explorer) เป็นผู้สอนตนเองได้ สร้างองค์ความรู้ใหม่ และบทบาทของผู้สอนเปลี่ยนจาก ผู้ให้ความรู้มาเป็นผู้จัดการชี้แนะ (Teacher Roles) จัดสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อความสนใจเรียนรู้ และเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ (Co-investigator) จัดห้องเรียนเป็นสถานที่ทำงานร่วมกัน (Learning Context) จัดกลุ่มเรียนรู้ให้รู้จักทำงานร่วมกัน (Grouping) ฝึกความใจกว้างมุ่งสร้างสรรค์คนรุ่นใหม่ สอนความ สามารถที่นำไปทำงานได้ (Competency) สอนความรัก ความเมตตา (Compassion) ความเชื่อมั่น ความซื่อสัตย์ (Trust) เป้าหมายอาชีพอันยังประโยชน์ (Productive Career) และชีวิตที่มีศักดิ์ศรี (Noble Life) เหนือสิ่งอื่นใด เป็นคนดีทั้งกาย วาจา ใจ มีคุณธรรม จรรยาบรรณทางธุรกิจและวิชาชีพ

ส่งเสริมสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualification System) สอดคล้องตามมาตรฐานอาชีพ (Occupational Standard) สร้างภูมิคุ้มกัน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กำลังแรงงาน การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานระดับชาติ (National Benchmarking) และการวิเคราะห์หน้าที่การงาน (Functional Analysis) เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม ทุกสาขาอาชีพ เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนเข้าสู่สนามการแข่งขันในประชาคม อาเซียน

นันท์ ศรีสุวรรณ

การบัญชีเบื้องต้น

(Basic Accounting)

รหัสวิชา 30200-0001

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. มีความเข้าใจหลักการ วิธีการและขั้นตอนการจัดทำบัญชีสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจบริการ
2. มีทักษะปฏิบัติงานบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจบริการ
3. มีกิจนิสัยมีระเบียบ สะอาด รอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลาและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชี

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการ วิธีการ และขั้นตอนการจัดบัญชีสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจบริการ
2. ปฏิบัติงานบัญชีสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจบริการตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับความหมายวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการบัญชี ข้อสมมติทางบัญชี ความหมายของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ ตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน สมการบัญชี การวิเคราะห์รายการค้า การบันทึกรายการค้าตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปของธุรกิจบริการเจ้าของคนเดียวในสมุดรายวันทั่วไป สมุดเงินสด 2 ช่องผ่านรายการไปสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป งบทดลอง กระจายทำการชนิด 6 ช่อง งบการเงิน ปรับปรุง ปิดบัญชีและสรุปงบการเงิน

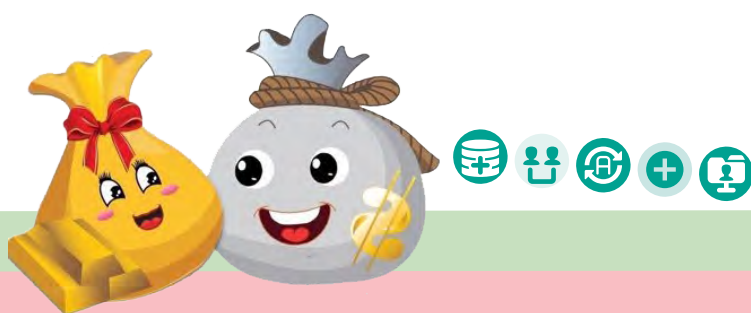

ตารางวิเคราะห์สมรรถนะรายวิชา

วิชาการบัญชีเบื้องต้น รหัสวิชา 30200-0001

ท-ป-น 2-2-3 4 คาบต่อสัปดาห์ รวม 72 คาบ

บทที่	สมรรถนะ	แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการ วิธีการและขั้นตอนการจัด บัญชีสำหรับกิจการเจ้าของ คนเดียวประเภทธุรกิจบริการ	ปฏิบัติงานบัญชีสำหรับกิจการ เจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจ บริการตามหลักการบัญชี ที่รับรองทั่วไป
1.	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชี	✓	
2.	สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ	✓	✓
3.	การวิเคราะห์รายการค้า	✓	✓
4.	การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป	✓	✓
5.	การบันทึกรายการในสมุดบัญชีแยกประเภท	✓	✓
6.	งบทดลอง	✓	✓
7.	กระดาษทำการ	✓	✓
8.	งบการเงิน	✓	✓
9.	การปรับปรุงบัญชี	✓	✓
10.	การบันทึกรายการปิดบัญชีและสมุดเงินสด 2 ช่อง	✓	✓

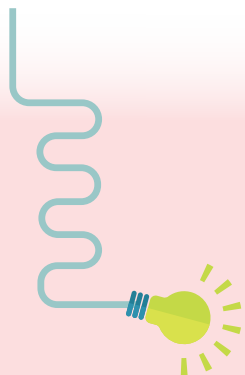

สารบัญ

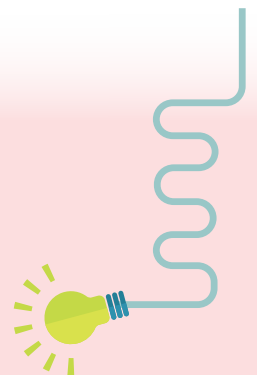

บทที่ 1	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชี	1
	ความหมาย วัตถุประสงค์และประโยชน์ของการบัญชี	2
	ข้อแนะนำเกี่ยวกับการเรียนวิชาบัญชี	4
	แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะ	13
บทที่ 2	สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น	16
	ความหมายของสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	17
	สมการบัญชี	22
	การแสดงความสมดุลในรูปแบบของงบแสดงฐานะการเงิน	24
	แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะ	28
บทที่ 3	การวิเคราะห์รายการค้า	33
	ความหมายของรายการค้า	34
	การวิเคราะห์รายการค้า	39
	การบันทึกรายการค้าตามหลักบัญชีคู่ของธุรกิจบริการเจ้าของคนเดียว	44
	การตั้งชื่อบัญชี	50
	แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะ	51

บทที่ 4	การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป	58
	ความหมายและประเภทของสมุดรายวันขั้นต้น	59
	รูปแบบของสมุดรายวันทั่วไป	60
	รายการเปิดบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป	61
	หลักการบันทึกรายการค้าในสมุดรายวันทั่วไป	64
	แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะ	68
บทที่ 5	การบันทึกรายการในสมุดบัญชีแยกประเภท	84
	ความหมายและชนิดของสมุดบัญชีแยกประเภท	85
	ความหมายและรูปแบบของบัญชีแยกประเภท	86
	ประเภทของบัญชีแยกประเภท	87
	การจัดหมวดบัญชี	88
	หลักการบันทึกบัญชีแยกประเภท	90
	แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะ	102
บทที่ 6	งบทดลอง	122
	ความหมายและรูปแบบของงบทดลอง	123
	หายอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภท	124
	ประโยชน์ของงบทดลอง	127
	การหาข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในงบทดลอง	128
	แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะ	129

บทที่ 7	กระดาษทำการ	139
	ความหมายและรูปแบบของกระดาษทำการ	140
	หลักการจัดทำและรูปแบบของกระดาษทำการ	141
	ประโยชน์ของกระดาษทำการ	144
	แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะ	145
บทที่ 8	งบการเงิน	154
	ความหมายและรูปแบบของงบการเงิน	155
	หลักการจัดทำงบการเงิน	158
	ประโยชน์ของงบการเงิน	163
	แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะ	164
บทที่ 9	การปรับปรุงบัญชี	175
	การปรับปรุงบัญชี	176
	งบทดลองหลังรายการปรับปรุง (Adjusted Trial Balance)	197
	แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะ	200
บทที่ 10	การบันทึกรายการปิดบัญชีและสมุดเงินสด 2 ช่อง	215
	ความหมายและหลักการของการปิดบัญชี	216
	หลักการปิดบัญชีหมวดรายได้และค่าใช้จ่าย	216
	หลักการปิดบัญชีหมวดสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ	217
	การบันทึกรายการปิดบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปและบัญชีแยกประเภท	218
	งบทดลองหลังปิดบัญชี	224
	วงจรบัญชี (Accounting Cycle)	225
	สมุดเงินสด 2 ช่อง	226
	แบบทดสอบและกิจกรรมการฝึกทักษะ	235

บทที่

1

ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการบัญชี

แนวคิด

การบัญชี เป็นศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และทำสรุปข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน

ข้อมูลทางการเงินที่ได้จากการบัญชีจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าของกิจการสามารถควบคุมดูแลกำไร-ขาดทุนเป็นจำนวนเงินเท่าใด ทราบฐานะทางการเงินของกิจการ และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารช่วยในการกำหนดนโยบายในการวางแผนและช่วยในการตัดสินใจต่าง ๆ ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังช่วยในการตรวจสอบหาข้อผิดพลาดในการดำเนินงานได้อีกด้วย

สารการเรียนรู้

1. ความหมาย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการบัญชี
2. ข้อแนะนำเกี่ยวกับการเรียนวิชาบัญชี
3. กรอบแนวคิดในการจัดทำและนำเสนองบการบัญชี

สมรรถนะประจำบท

อธิบายคำจำกัดความ ประโยชน์ และหลักเกณฑ์ของบัญชีเบื้องต้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายคำจำกัดความของ “การบัญชี” ได้
2. อธิบายความหมายของวิชาการบัญชีได้
3. ระบุจุดประสงค์ในการบันทึกรายการค้าและการแสดงฐานะการเงินของกิจการได้
4. บอกประโยชน์ของการบัญชีได้
5. ลำดับประวัติความเป็นมาของการบัญชีแต่ละยุคได้
6. ระบุหลักเกณฑ์ในการศึกษาบัญชีได้
7. เขียนตัวเลขจำนวนเงินได้ถูกต้องตามหลักบัญชีได้
8. อธิบายกรอบแนวคิดในการจัดทำและนำเสนองบการบัญชีได้

บทที่

1

ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการบัญชี

ความหมาย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการบัญชี

ความหมายของการบัญชี (Book-Keeping)

ความหมายของการบัญชี บัญญัติศัพท์โดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ได้ให้คำจำกัดความของ **“การบัญชี”** ดังนี้

การบัญชี หมายถึง ศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึกรวบรวม จำแนก และทำสรุปข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชี คือ การให้ข้อมูลทางการเงินซึ่งเป็นประโยชน์ต่อบุคคลหลายฝ่ายและผู้สนใจในกิจกรรมของกิจการ

สถาบันผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของอเมริกัน [The American Institute of Certified Public Accountants (AICPA)] ให้ความหมายของ **“การบัญชี”** ดังนี้

“การบัญชี” เป็นศิลปะของการบันทึกรวบรวม จัดประเภท และสรุปรายการที่สำคัญของการเงินและเหตุการณ์ซึ่งอย่างน้อยที่สุดบางส่วนเกี่ยวข้องกับการเงินและแสดงผลให้ทราบ

จากคำจำกัดความข้างต้นพอสรุปได้ดังนี้ **“การบัญชี” (Book-Keeping)** หมายถึง “การจดบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับ-จ่ายเงิน หรือสิ่งของที่กำหนดมูลค่าเป็นเงินไว้เป็นหลักฐานไว้ในสมุดบัญชีอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดแยกประเภทต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบถูกต้องตามหลักการ และแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการในระยะเวลาหนึ่งได้ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตลอดจนการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานนั้น” ซึ่งการบัญชีนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาการบัญชี (Accounting)

ความหมายของวิชาการบัญชี (Accounting)

ความหมายของวิชาการบัญชี หมายถึง การบันทึกรายการค้าและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันที่จะทำให้สามารถบันทึกการกรณนั้น ๆ ได้

การบัญชี ได้แก่

1. การออกแบบและวางระบบบัญชี
2. การจดบันทึกการกรณการค้า

3. การจัดทำงบการเงิน
4. การสอบบัญชี ทั้งการสอบบัญชีจากบุคคลภายนอกและการตรวจสอบภายในกิจการ
5. การบัญชีเกี่ยวกับภาษีอากร
6. การจัดทำงบประมาณ
7. การบัญชีต้นทุน
8. การควบคุมภายใน
9. การตรวจสอบโดยวัตถุประสงค์เฉพาะ

จุดประสงค์ของการบัญชี

การบัญชีมีจุดประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อจดบันทึกรายการค้าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยเรียงลำดับก่อน-หลัง และจำแนกประเภทของรายการค้าไว้อย่างสมบูรณ์
2. เพื่อให้การจดบันทึกรายการค้านั้นถูกต้อง เป็นไปตามหลักการบัญชีและตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี
3. เพื่อแสดงผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาหนึ่ง และแสดงฐานะการเงินของกิจการในระยะเวลาหนึ่ง

ประโยชน์ของข้อมูลการบัญชี

ประโยชน์ของการบัญชีพอสรุปได้ ดังนี้

1. ช่วยให้เจ้าของกิจการสามารถควบคุมดูแลรักษาสินทรัพย์ของกิจการได้
2. ช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานของกิจการในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งว่ามีผลกำไรหรือขาดทุนเป็นจำนวนเงินเท่าใด
3. ช่วยให้ทราบฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งว่ามีสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของเป็นจำนวนเงินเท่าใด
4. ข้อมูลทางการบัญชีเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ช่วยในการกำหนดนโยบายในการวางแผน และช่วยในการตัดสินใจต่าง ๆ ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ข้อมูลทางบัญชีที่จดบันทึกไว้สามารถช่วยในการตรวจสอบหาข้อผิดพลาดในการดำเนินงานได้

ประวัติและความเป็นมาของการบัญชี

การบัญชีแบ่งออกเป็น 3 ยุค ตามระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. **ยุคก่อนระบบบัญชีคู่** เกิดขึ้นก่อน ค.ศ. 3,000 ปี จนถึงศตวรรษที่ 13 มีการจดบันทึกข้อมูลทางบัญชี เนื่องจากการลงทุนในการค้า สภาพเศรษฐกิจและการเมืองจากระบบการแลกเปลี่ยนมาเป็น

ระบบการซื้อขาย และมีการพัฒนาทางเทคโนโลยี การจดบันทึกข้อมูลทางบัญชีในยุคนี้ได้จดบันทึกไว้บนแผ่นซีดี

2. ยุกระบบบัญชีคู่ (Double Entry Book-Keeping) ในปลายศตวรรษที่ 13 ในยุคนี้มีการลงทุนทางการค้าในรูปของการค้าร่วมหรือห้างหุ้นส่วน เริ่มมีการก่อตั้งธนาคาร มีเรือใบในการขนส่งสินค้า และมีการพิมพ์หนังสือลงในกระดาษ ค.ศ. 1202 ได้ค้นพบการจดบันทึกบัญชีตามหลักบัญชีคู่ที่สมบูรณ์ชุดแรกที่เมืองเจนัว ประเทศอิตาลี ในปี ค.ศ. 1340 ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางการค้า ต่อมา ในศตวรรษที่ 15 อิตาลีเริ่มเสื่อมอำนาจลง ศูนย์กลางการค้าได้เปลี่ยนไปยังประเทศในยุโรป เช่น สเปน โปรตุเกส และเนเธอร์แลนด์ การบันทึกข้อมูลทางบัญชีในยุคนี้ได้มีการหาผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นงวดบัญชี

3. ยุคปัจจุบัน ในศตวรรษที่ 20 มีการปฏิวัติอุตสาหกรรมทำให้ความต้องการทางบัญชีมีมากขึ้น และวัตถุประสงค์ของข้อมูลทางบัญชีเปลี่ยนไปจากเดิมที่ผู้บริหารเป็นผู้ใช้ข้อมูลมาเป็นผู้ลงทุน เจ้าหนี้ และรัฐบาลเป็นผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชี

ข้อแนะนำเกี่ยวกับการเรียนวิชาบัญชี

ข้อแนะนำในการเรียนบัญชี

ข้อแนะนำในการเรียนบัญชีมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ควรอ่านเนื้อหาวิชาการบัญชีแต่ละเรื่องโดยละเอียดอย่างน้อย 2 ครั้ง เนื้อหาตอนใดไม่เข้าใจ ต้องสอบถามผู้สอนทันที อย่าปล่อยให้ผ่านไป มิฉะนั้นจะไม่เข้าใจในเรื่องต่อ ๆ ไป
2. ทำแบบฝึกหัดทุกข้อด้วยตนเอง เพื่อฝึกฝนให้การทำงานนั้นมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำ
3. ในการเขียนตัวหนังสือและตัวเลข นักบัญชีที่ดีควรเขียนให้ชัดเจน อ่านง่าย สะอาด และเรียบร้อย
4. คุณสมบัติที่จำเป็นในการทำบัญชี คือ ต้องมีความละเอียดรอบคอบและความถูกต้องแม่นยำในตัวเลข
5. ต้องฝึกหัดให้เป็นผู้ที่ทำงานได้รวดเร็วและไม่ผิดพลาด
6. ฝึกให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ข้อแนะนำในการเขียนตัวเลข

1. ตัวเลขนิยมเขียนด้วยเลขอารบิก 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
2. ตัวเลขทุกจำนวนตั้งแต่ 3 หลักขึ้นไปให้ใส่เครื่องหมาย “,” (จุลภาค) โดยนับจากจุดทศนิยมไปทางซ้ายมือทุก 3 ตัว เช่น

31,000.50 บาท
 450,000.81 บาท
 596,452,000.75 บาท

3. การเขียนตัวเลขลงในช่องจำนวนขีดเส้นแบ่งช่องบาทและช่องสตางค์เสมอ

ผิด

จำนวนเงิน	
บาท	สต.
1,600	50
400	50
135,750	50

ถูก

จำนวนเงิน	
บาท	สต.
1,600	50
400	50
135,750	50

4. จำนวนสตางค์ให้เขียนลงในช่องสตางค์ ถ้าไม่มีเศษสตางค์ให้ใช้เครื่องหมาย “-” หรือเขียน “00” ก็ได้ แต่ที่นิยมมักจะเขียน “-” มากกว่า

จำนวนเงิน	
บาท	สต.
5,400	-
6,000	-
4,500	-

5. เขียนตัวเลขให้ตรงหลักเสมอ เช่น หลักหน่วยตรงกับหลักหน่วย หลักสิบตรงกับหลักสิบ หลักร้อยตรงกับหลักร้อย

จำนวนเงิน	
บาท	สต.
1,600	50
400	50
135,750	50

6. ถ้าเขียนตัวเลขผิดให้ใช้ไม้บรรทัดวางแล้วใช้ปากกาขีดฆ่า โดยขีดเส้นขนานลงบนเลขที่ผิดทั้งจำนวน โดยเขียนตัวเลขที่ถูกไว้เหนือตัวเลขที่ผิด และจะต้องเขียนชื่อของผู้ที่ขีดฆ่ากำกับไว้ทุกครั้ง ดังตัวอย่าง

ผิด

จำนวนเงิน	
บาท	สต.
1,600	50
400	50
57	
135,750	50

๙

ถูก

จำนวนเงิน	
บาท	สต.
1,600	50
400	50
135,570	
135,750	50

๙

7. การเขียน วัน เดือน ปี ตามวิธีการของบัญชี ให้ปฏิบัติดังนี้

7.1 การเขียน วัน เดือน ปี ในรูปแบบของบัญชีจะต้องเขียน ปี พ.ศ. เดือน วันที่ แต่เวลาอ่านให้เรียงลำดับ วันที่ เดือน ปี

7.2 ถ้าอยู่ในหน้าเดียวกันให้เขียน พ.ศ. เพียงครั้งเดียวลงในช่อง พ.ศ. ของทุกหน้า

7.3 วัน ให้เขียนวันที่ เรียงตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน-หลัง ดังตัวอย่าง

มกราคม	-	ม.ค.	กุมภาพันธ์	-	ก.พ.
มีนาคม	-	มี.ค.	เมษายน	-	เม.ย.
พฤษภาคม	-	พ.ค.	มิถุนายน	-	มิ.ย.
กรกฎาคม	-	ก.ค.	สิงหาคม	-	ส.ค.
กันยายน	-	ก.ย.	ตุลาคม	-	ต.ค.
พฤศจิกายน	-	พ.ย.	ธันวาคม	-	ธ.ค.

7.4 การเขียนเดือน นิยมเขียนอักษรย่อของแต่ละเดือน ถ้าอยู่ในเดือนเดียวกันให้เขียน เดือน เพียงครั้งเดียวในแต่ละหน้าบัญชี การเขียนตัวย่อของแต่ละเดือนต่าง ๆ ที่ถูกต้อง ดังนี้

พ.ศ. 25XX	
เดือน	วันที่
ม.ค.	1
	7
	10
	15

กรอบแนวคิด¹ (Accounting Framework)

กรอบแนวคิดในการจัดทำและนำเสนองบการเงินของกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ มุ่งเน้นการจัดทำและนำเสนองบการเงินที่มีวัตถุประสงค์ทั่วไป ภายใต้ข้อจำกัดเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการเงินของกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

ข้อสมมติที่ใช้ในการนำเสนองบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ได้แก่ เกณฑ์คงค้าง และการดำเนินงานต่อเนื่อง

เกณฑ์คงค้าง กำหนดให้กิจการต้องรับรู้รายการค้าในรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดรายการนั้น ซึ่งอาจเป็นรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกันหรือต่างกับรอบระยะเวลาบัญชีที่กิจการได้รับหรือจ่ายชำระเงินสด

การดำเนินงานต่อเนื่อง คือ ข้อสมมติว่ากิจการจะยังคงดำเนินงานอยู่ต่อไปในอนาคต หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่อง กิจการต้องวัดมูลค่ารายการที่รับรู้ในงบการเงินด้วยเกณฑ์ที่ต่างจากเกณฑ์ที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดไว้

กรอบแนวคิดนี้ครอบคลุมถึง

1. วัตถุประสงค์ของงบการเงิน
2. ผู้ใช้งบการเงิน และความต้องการข้อมูลของผู้ใช้
3. ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลในงบการเงิน
4. การรับรู้รายการและองค์ประกอบของงบการเงิน
5. การวัดมูลค่าองค์ประกอบของงบการเงิน

1. วัตถุประสงค์ของงบการเงิน

1.1 วัตถุประสงค์ของงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ คือ การนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

1.2 ข้อมูลที่มีประโยชน์ตามย่อหน้าข้างต้น คือ ข้อมูลทางการเงินที่แสดงผลกระทบของรายการในอดีตที่มีต่อฐานะการเงิน และผลการดำเนินงาน ของกิจการที่ช่วยผู้ใช้งบการเงินในการประเมินความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดไม่ว่าจะเป็นจำนวนเงิน จังหวะเวลา และความแน่นอนของกระแสเงินสด

1.3 ข้อมูลในงบการเงินยังช่วยผู้ใช้งบการเงินอื่นในการประเมินความสามารถในการดูแล และความรับผิดชอบของผู้บริหารของกิจการ

¹ มาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2554

2. ผู้ใช้การเงินและความต้องการข้อมูลของผู้ใช้

2.1 มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดแนวปฏิบัติในการนำเสนอการเงินที่มีวัตถุประสงค์หลักในการสนองความต้องการของเจ้าของกิจการ

2.2 เพื่อประเมินฐานะการเงิน ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง และผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีของกิจการ

2.3 เพื่อให้ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนจากเจ้าของกิจการ

2.4 เพื่อประเมินโอกาสในการลงทุนต่อและเป็นปัจจัยในการพิจารณาเกี่ยวกับการบริหารการเงิน

นอกจากนี้ข้อมูลในงบการเงินยังมีประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้การเงินอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้กู้ ผู้ขายสินค้าและเจ้าหนี้อื่น

1.1 เพื่อประเมินความเสี่ยงในการตัดสินใจให้กู้หรือให้สินเชื่อ

1.2 เพื่อให้ข้อมูลทางการเงินที่ใช้ในกระบวนการติดตามสินเชื่อ

2. หน่วยงานรัฐบาลและหน่วยงานกำกับดูแลกิจการ

2.1 เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการกำกับดูแลการเสียภาษี

2.2 เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการค้าและการลงทุน

2.3 เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

3. ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลในงบการเงิน

3.1 **ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน** วัตถุประสงค์หลักของการรายงานทางการเงิน คือ การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้การเงิน ข้อมูลดังกล่าวต้องมีลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานดังต่อไปนี้

1) เชื่อถือได้ ข้อมูลที่เชื่อถือได้ต้องนำเสนอเหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจ โดยครบถ้วน เป็นกลางและปราศจากข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ

2) เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจต้องสามารถสร้างความแตกต่างในการตัดสินใจได้อย่างมีสาระสำคัญ โดยช่วยผู้ใช้งบการเงินยืนยันผลของเหตุการณ์หรือรายการค้าที่คาดการณ์ไว้ในอดีต และคาดคะเนผลของเหตุการณ์หรือรายการค้าในปัจจุบันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

3.2 **ลักษณะเชิงคุณภาพเสริม** นอกจากลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานแล้ว ข้อมูลในรายงานทางการเงินต้องมีลักษณะเชิงคุณภาพเสริม เพื่อแยกข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจมากกว่าออกจากข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจน้อยกว่า ลักษณะเชิงคุณภาพเสริมมีดังต่อไปนี้

1) เปรียบเทียบกันได้ ข้อมูลในรายงานทางการเงินต้องสามารถใช้ในการระบุความแตกต่างหรือความเหมือนของเหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจระหว่างสองเหตุการณ์ได้ การใช้นโยบายทางการบัญชีมาถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจะสามารถช่วยให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบกันได้

2) ยืนยันความถูกต้องได้ ข้อมูลที่สามารถยืนยันความถูกต้องได้ สามารถทำให้ผู้ใช้

งบการเงินที่มีระดับของความรู้และความเป็นอิสระที่แตกต่างกัน เกิดความเห็นที่ยอมรับร่วมกันได้ ถึงแม้จะไม่เห็นด้วยอย่างสมบูรณ์ก็ตาม

3) ทันต่อเวลา ข้อมูลที่มีความทันต่อเวลา จะต้องเป็นข้อมูลที่ใช้รายงานทางการเงินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้ก่อนที่ข้อมูลนั้นจะสูญเสียความสามารถในการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

4) เข้าใจได้ ข้อมูลที่ทำให้ผู้รายงานทางการเงินสามารถเข้าใจได้เป็นข้อมูลที่นำเสนออย่างกระชับชัดเจน โดยมีข้อสมมติว่าผู้รายงานทางการเงินมีความรู้พอควรเกี่ยวกับธุรกิจและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง และมีความสามารถที่จะอ่านและวิเคราะห์รายงานทางการเงินได้โดยใช้ความพากเพียรพอควร

3.3 ข้อควรพิจารณาอื่น

1) ข้อมูลจะถือว่ามีความสำคัญ หากการไม่แสดงข้อมูลหรือการแสดงข้อมูลผิดพลาดมีผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ของข้อมูลทางการเงิน ความสำคัญขึ้นอยู่กับขนาดของรายการหรือขนาดของความผิดพลาดและ/หรือลักษณะของรายการที่เกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์เฉพาะ ซึ่งต้องพิจารณาเป็นแต่ละกรณี ดังนั้น ความสำคัญจึงถือเป็นข้อพิจารณามากกว่าจะเป็นลักษณะเชิงคุณภาพ ซึ่งข้อมูลต้องมีจะถือว่าข้อมูลนั้นมีประโยชน์

2) โดยทั่วไปผู้จัดทำงบการเงินต้องประสบกับความไม่แน่นอนอันหลีกเลี่ยงไม่ได้เกี่ยวกับเหตุการณ์และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการเก็บหนี้ การประมาณอายุการให้ประโยชน์ของโรงงานและอุปกรณ์ และจำนวนการเรียกร้องค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามสัญญารับประกันกิจการต้องแสดงความไม่แน่นอนดังกล่าว โดยใช้หลักความระมัดระวังในการจัดทำงบการเงิน หลักความระมัดระวัง คือ การใช้ดุลยพินิจที่จำเป็นในการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอน เพื่อมิให้สินทรัพย์หรือรายได้แสดงจำนวนสูงเกินไป และหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายแสดงจำนวนต่ำเกินไป อย่างไรก็ตาม การใช้หลักความระมัดระวังมิได้อนุญาตให้กิจการตั้งสำรองลับหรือตั้งค่าเผื่อไว้สูงเกินไป โดยเจตนาแสดงสินทรัพย์หรือรายได้ให้ต่ำเกินไป หรือแสดงหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายให้สูงเกินไป เนื่องจากจะทำให้งบการเงินขาดความเป็นกลาง ซึ่งมีผลต่อการความน่าเชื่อถือ

3) การพิจารณาความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป เป็นประเด็นสำคัญสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะมากกว่ากิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ เนื่องจากกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะจะไม่ได้ประโยชน์จากการประหยัดจากขนาด (Economies of Scale) ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยในการจัดทำรายงานการเงินสูงกว่า และกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะมีทรัพยากรเพื่อการจัดทำรายงานทางการเงินจำกัด

4) ในทางปฏิบัติ การสร้างความสมดุลระหว่างลักษณะเชิงคุณภาพต่าง ๆ ถือเป็นสิ่งจำเป็นวัตถุประสงค์หลัก คือ การหาความสมดุลของลักษณะเชิงคุณภาพต่าง ๆ เพื่อให้งบการเงินบรรลุวัตถุประสงค์ แต่ความสำคัญของลักษณะเชิงคุณภาพจะแตกต่างกันไปในแต่ละกรณี จึงจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพในการตัดสินใจเลือกความสมดุลดังกล่าว

4. การรับรู้รายการและองค์ประกอบของงบการเงิน

การรับรู้รายการ หมายถึง การรวมรายการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของงบแสดงฐานะการเงิน (เดิมเรียกว่า งบดุล) หรืองบกำไรขาดทุน

องค์ประกอบของงบการเงินที่ให้อข้อมูลแก่ผู้ใช้งบการเงินในการประเมินฐานะการเงินของกิจการ ได้แก่ รายการสินทรัพย์ รายการหนี้สินและรายการส่วนของเจ้าของ องค์ประกอบดังกล่าวมีความหมายและหลักการรับรู้รายการดังต่อไปนี้

4.1 สินทรัพย์ หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต การรับรู้รายการสินทรัพย์ต้องเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการสินทรัพย์ทุกข้อดังนี้

4.1.1 มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต

4.1.2 รายการนั้นมีราคาทุนหรือมูลค่าที่วัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.2 หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ โดยภาระผูกพันดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้น คาดว่าจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจ การรับรู้รายการหนี้สินต้องเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการหนี้สินทุกข้อ ดังนี้

4.2.1 มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของทรัพยากรจะออกจากกิจการ อันเนื่องมาจากการชำระภาระผูกพัน

4.2.2 มูลค่าที่ต้องชำระภาระผูกพันสามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.3 ส่วนของเจ้าของ หมายถึง ส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการ หลังจากหักหนี้สินทั้งสิ้นออกแล้ว

4.4 องค์ประกอบของงบการเงิน ที่ให้อข้อมูลแก่ผู้ใช้งบการเงินในการประเมินผลการดำเนินงาน ได้แก่ รายการรายได้และรายการค่าใช้จ่าย องค์ประกอบดังกล่าวมีความหมายและหลักการรับรู้รายการดังต่อไปนี้

4.4.1 **รายได้** หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลารายงาน หรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สิน ซึ่งส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น โดยที่ไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากเจ้าของและรายการกำไร ซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดให้กิจการต้องรับรู้โดยตรงไปยังส่วนของเจ้าของ กิจการต้องรับรู้รายได้เมื่อกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สิน และกิจการสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ ทั้งนี้รายได้ตามคำนิยามรวมถึงรายได้จากกิจกรรมหลักของการดำเนินงานตามปกติและผลกำไร โดยผลกำไรอาจเกิดจากกิจกรรมตามปกติของกิจการหรือไม่ก็ได้ เช่น กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ กำไรจากการขายสินทรัพย์ เป็นต้น ตามปกติแล้วผลกำไรเมื่อมีการรับรู้จะแสดงเป็นรายการแยกต่างหาก โดยมักแสดงสุทธิจากค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

4.4.2 *ค่าใช้จ่าย* หมายถึง การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลารายงาน หรือการลดค่าของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน ซึ่งส่งผลให้ส่วนของเจ้าของลดลง โดยที่ไม่รวมถึง การแบ่งปันให้กับเจ้าของและรายการขาดทุน ซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดให้ กิจการต้องรับรู้โดยตรงไปยังส่วนของเจ้าของ กิจการควรรับรู้ค่าใช้จ่ายเมื่อกิจการคาดว่าจะเสียประโยชน์ เชิงเศรษฐกิจในอนาคต อันเนื่องมาจากการลดลงของสินทรัพย์ หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน และกิจการ สามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายตามคำนิยาม รวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดจากกิจกรรมหลักของการดำเนินงานตามปกติและผลขาดทุน โดยผลขาดทุน อาจเกิดจากกิจกรรมตามปกติของกิจการหรือไม่ก็ได้ เช่น ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ เป็นต้น ตามปกติแล้ว ผลขาดทุนเมื่อมีการรับรู้จะแสดงเป็นรายการ แยกต่างหาก โดยมักแสดงสุทธิจากรายได้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการ ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

5. การวัดมูลค่าองค์ประกอบของงบการเงิน

5.1 *การวัดมูลค่า* คือ การกำหนดจำนวนที่เป็นตัวเงินเพื่อรับรู้องค์ประกอบของงบการเงิน

5.2 *เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดมูลค่า* ได้แก่

5.2.1 *ราคาทุนเดิม* หมายถึง จำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่ต้องจ่ายชำระ เพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ ณ วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก หรือจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่ได้รับ จากการก่อหนี้สิน ณ วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก

5.2.2 *ราคาทุนปัจจุบัน* หมายถึง จำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่ต้องจ่าย ชำระเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ที่เทียบเคียงกันกับสินทรัพย์นั้น หรือจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่า เงินสดที่จะต้องใช้ในการชำระภาระผูกพันในขณะนั้น

5.2.3 *มูลค่าที่จะได้รับหรือชำระ* หมายถึง จำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด ที่จะได้จากการขายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่การบังคับขายในวันที่วัดมูลค่าของสินทรัพย์นั้น หรือจำนวนเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายเพื่อชำระหนี้สินโดยไม่ต้องคิดลด

5.2.4 *มูลค่าปัจจุบัน* หมายถึง การแสดงสินทรัพย์ด้วยมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสด รับสุทธิในอนาคต ซึ่งคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์นั้นในการดำเนินงานตามปกติของกิจการและการแสดง หนี้สินด้วยมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายสุทธิ ซึ่งคาดว่าจะต้องจ่ายชำระหนี้สินในการดำเนินงาน ตามปกติของกิจการ

5.2.5 *มูลค่ายุติธรรม* หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ หรือจ่ายชำระหนี้กันในขณะที่ทั้งสองฝ่ายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยน และสามารถต่อรอง ราคากันอย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน เช่น ราคาตลาด (ซื้อขายคล่อง) หรือมูลค่าปัจจุบันของราคาที่จะต้องชำระ เพื่อโอนหนี้สินให้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นต้น